

ARGUMENTACIÓN SOBRE CAMBIO CLIMÁTICO EN ALUMNADO DE 1º DE BACHARELATO

SÓÑORA LUNA, FRANCISCO

IES Virxe do Mar e Facultade de CC. da Educación da USC

GARCÍA-RODEJA GAYOSO, ISABEL

Dpto. de Didácticas Aplicadas. Área Didáctica das Ciencias Experimentais. Facultade de CC. da Educación. USC

INTRODUCCIÓN

Nesta comunicación preséntase unha investigación desenvolvida nunha clase de Climántica, nunha materia de libre configuración de centro impartida en primeiro de Bacharelato. Esta materia deseñouse en base a catro grandes bloques de contidos tirados dos libros publicados no apartado Biblioteca de www.climantica.org e no material didáctico sobre o cambio global nos ecosistemas mariños publicado en www.educo2cean.org. Os catro bloques de contidos son:

- 1) Evidencias causas e consecuencias do cambio climático
- 2) Enerxía e cambio climático
- 3) Auga e cambio climático
- 4) Cambio global nos ecosistemas mariños.

A investigación centrouse nunha análise do discurso e da argumentación dun grupo de clase sobre nove cuestións, relativas aos catro bloques, nun contexto de coloquio dirixido polo docente. A investigación deseñouse co obxectivo de analizar as dificultades de comprensión dos estudantes sobre o cambio climático a través da análise do discurso e da argumentación e comparar cos resultados de investigación previas (ver p.e. García-Rodeja y Lima, 2012; Liu y Roehrig, 2017; McNeill y Pimentel, 2010, Varela et al. 2018).

METODOLOXÍA

Para a recollida de datos graváronse 80 minutos de clase (dúas sesións de clase consecutivas) na que se discutía e argumentaba sobre nove cuestións:

- 1) É malo o CO₂ para a vida?
- 2) Unha diferenza de 3 graos na temperatura media ten importancia para a vida?
- 3) Unha selva é un sumidoiro de CO₂?
- 4) Cales son as causas de que estea a subir o nivel do mar?
- 5) Por que o uso do carbón e do petróleo está relacionado co aumento da temperatura?
- 6) Por que se di que o carbón e o petróleo son recursos non renovables?
- 7) Que efectos ten o cambio climático sobre os bosques?
- 8) Cales son as consecuencias do desxeo durante os veráns do Polo Norte?
- 9) Como pode afectar a Galicia un aumento de temperatura en Groenlandia?

As gravacións recolleron as respostas e discusións ás nove cuestións. Para a súa análise procedeuse a representar o mapa do discurso inspirados en Hogan et al. (1999). Sobre o total dos

mapas do discurso seleccionáronse os eventos de interese máis significativos sobre as respostas a cada cuestión. Sobre cada fragmento de discurso seleccionado, procedeuse a categorizar cada intervención aplicando as categorías de Toulmin (Álvarez, 1997; Jiménez, 1998; Duschl et al., 1999; Pontecorvo e Girardet, 1993; Sóñora et al., 2000).

RESULTADOS E CONCLUSIÓNS

Dos resultados da análise do discurso podemos sinalar que se atoparon dificultades de comprensión significativas e relevantes que o docente non parecía percibir no desenvolvemento da condución do discurso.

Entre as dificultades atopadas destacan:

- Os estudantes teñen importantes dificultades para entender a relevancia do desexo dos polos por vivir distantes deles e por custarlles relacionar o que pasa alí cos impactos do cambio climático nas costas de Galicia.
- Existen importantes debilidades no coñecemento básico sobre o efecto invernadoiro.
- Non se contempla a causa da dilatación térmica na subida do nivel do mar.

REFERENCIAS BIBLIOGRÁFICAS

- Álvarez, V. M. (1997). Argumentación y razonamiento en los textos de Física de secundaria. *Alambique: Didáctica de las Ciencias Experimentales*, 11, 65-74.
- Duschl, R. A., Ellenbogen, K., & Erduran, S. (1999, March). Promoting Argumentation in Middle School Science Classrooms: A Project SEPIA Evaluation. For full text: <http://www.educ.sfu.ca/narstsite/conference/duschletal/duschletal.html>.
- García-Rodeja, I. & Lima, G. (2012). Sobre el cambio climático y el cambio de los modelos de pensamiento de los alumnos sección investigación didáctica. *Enseñanza de las Ciencias*, 30(3), 0195-218.
- Hogan, K., Nastasi, B. K., & Pressley, M. (1999). Discourse patterns and collaborative scientific reasoning in peer and teacher-guided discussions. *Cognition and instruction*, 17(4), 379-432.
- Jiménez, M.P. (1998). Diseño curricular: Indagación y razonamiento con el lenguaje de las ciencias. *Enseñanza de las Ciencias*, 16(2), 203-216.
- Liu, S., & Roehrig, G. (2017). Exploring Science Teachers' Argumentation and Personal Epistemology About Global Climate Change. *Research in Science Education*, 1-17.
- McNeill, K. L., & Pimentel, D. S. (2010). Scientific discourse in three urban classrooms: The role of the teacher in engaging high school students in argumentation. *Science Education*, 94(2), 203-229.
- Pontecorvo, C., & Girardet, H. (1993). Arguing and reasoning in understanding historical topics. *Cognition and Instruction*, 11(3-4), 365-395.
- Soñora, F., García-Rodeja, I., & Brañas, M. P. (2000). Discourse analysis: pupils' discussions of soil science. In *3rd ERIDOB Conference*. Vol. 27: 313-326.
- Varela, B., Sesto, V., & García-Rodeja, I. (2018). An Investigation of Secondary Students' Mental Models of Climate Change and the Greenhouse Effect. *Research in Science Education*, 1-26.

REFERENCIAS ELECTRÓNICAS

www.climantica.org

www.educo2cean.org